

# NUREDDUNA, SIBIL·LA DE MALLORCA

## La Sibil·la a la literatura catalana contemporània

### ÀREES DE CONEIXEMENT:

#### Cultura clàssica

Reconeixement de mites i personatges mitològics en les manifestacions artístiques i literàries posteriors al món clàssic, especialment en l'art i la literatura de les Illes Balears

Mites i herois. Relació dels mites grecs amb la rondallística popular de les Illes Balears

Transmissió de la cultura clàssica fins avui dia

#### Música

Coneixement i valoració d'obres musicals del patrimoni musical balear i universal.

Reconeixement de la pluralitat d'estils en la música actual

Interès per conèixer músiques de diferents estils i característiques, per ampliar i diversificar les preferències musicals pròpies.

#### Llengua catalana i literatura

Introducció a la literatura a través dels seus texts

Interès per la composició escrita com a font d'informació i aprenentatge, com a forma de comunicar les experiències i els coneixements propis, i com a instrument d'enriquiment personal i professional

## Nuredduna, la veu de l'illa

<<Nuredduna>> –escriu Janer Manila– <<el gran personatge creat per Miquel Costa i Llobera, protagonista del poema “La deïxa del geni grec, és la sacerdotessa del poble, alhora que



també és una sibil·la, la dona que coneix les profecies i els oracles. Nuredduna, com la majoria de les grans heroïnes romàntiques, s'enamora d'un enemic del seu poble, arribat de lluny: Melesigeni, el jove grec que la profetessa allibera de la mort” (Janer, 2014).

En un racó perdut de l'illa campa i viu la bàrbara i sanguinària tribu de l'Alzina. El poema, escrit durant els darrers mesos de 1900 i el mes de gener de 1901, conta una història mitològica que

s'inicia 1000 anys abans de la nostra era, en el poblat talaiòtic ses Païsses d'Artà. Allà, hi viu Nuredduna, una sibil·la de gran prestigi pels seus dots endevinatoris, neta del sacerdot tribal.



Un dia, a les costes de Llevant, hi desembarca un grup de navegants grecs que són capturats pels pobladors locals, els quals decideixen sacrificar-los als déus. Entre els presoners hi ha Melesigeni (un reflex del jove Homer), qui du una lira i entona càntics d'enyorança.

Malgrat que no n'entén la llengua, Nuredduna ben aviat se sent atreta per aquella música i s'enamora del jove intèrpret. Per salvar-li la vida, la sibil·la proposa als membres de la tribu dur-lo a les coves d'Artà, amb la intenció de deixar-lo morir lentament.

Melesigeni, desposseït de la lira, hi és duit i l'endemà Nuredduna l'allibera.



En la tornada a la nau, el jove grec conta el que li ha passat a ell i als companys, i els tripulants restants es preparen per atacar el poblat. Per part seva, Nuredduna és descoberta i lapidada. Ferida de mort, es refugia a les coves on mor abraçada a la lira de Melesigeni.

## Investiga

ENLLAÇOS D'INTERÉS:

**Òpera *Orfeo de Monteverdi*,  
Teatre El Liceu, 2002**



<https://youtu.be/dBsXbn0clbU>

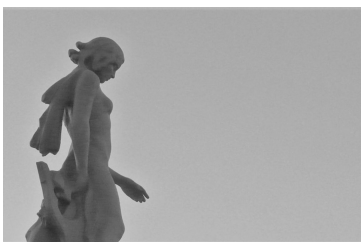
**Maria del Mar Bonet canta a  
Miquel Costa i Llobera:**

<<La cançó de n'Arruixa  
mantells>> [http://  
www.musicadepoetes.cat/titol?  
autor=81&titol=500](http://www.musicadepoetes.cat/titol?autor=81&titol=500)

<<El pi de Formentor>> [http://  
www.musicadepoetes.cat/titol?  
autor=81&titol=499](http://www.musicadepoetes.cat/titol?autor=81&titol=499)

**Sabies que...** l'any 1997  
l'Observatori Astronòmic de  
Mallorca va descobrir un asteroide  
i li posà el nom de Nuredduna?

Nuredduna també és el nom



d'una cèntric carrer de Palma

*Nuredduna*, Remigia Caubet, 1971

### BIBLIOGRAFIA:

ALCOVER, Manuela (1988). "Sibil·les,  
magues i druidesses", a *Estudis  
Balearics* 58/59. Palma: IEB

COSTA, Miquel (1903). <<La deixa del  
geni grec>>, a *Tradicions i fantasies*.  
Mallorca

JANER, Gabriel (2014). *Sibil·la. Marta  
Blasco, la Sibil·la, una passió secreta*.  
Palma: Govern de les Illes Balears

SOLER, Antònia (2019). *Els mites grecs  
a les rondalles mallorquines*. Palma:

## Activitat (cultura clàssica o música)

1. Els arguments mitològics han estat una temàtica habitual de totes les arts i durant totes les èpoques. Durant el segle XX, Nuredduna, la sibil·la del poema <<La deixa del geni grec>>, també ha inspirat obres d'art. De la mateixa manera que el mite d'Orfeu i Eurídice va donar lloc a la primera òpera de la història (*Orfeo*, Claudio Monteverdi, 1607), *Nuredduna* és el títol de l'òpera del músic català Antoni Massana i Bertran amb llibret de Miquel Forteza (editada l'any 1947 i inspirada en el poema de Costa). Els dos personatges, Orfeu i Nuredduna, tenen elements en comú (un instrument musical amb poders màgics, una història d'amor impossible, l'èpica del relat). A partir dels elements comuns, investiga les particularitats de cada una de les obres.

2. Investiga obres d'art de totes les disciplines que es basin en arguments de la mitologia clàssica. Pots començar esbrinant quantes òperes de la història estan basades en el mite d'Òrfeu.



3. *Nuredduna* (2017) és el títol del primer disc de la cantant i compositora mallorquina Victòria Quingles. Escolta la cançó <<Nuredduna>> (<https://youtu.be/VMajS6BL6Kw>) i analitza els elements musicals (instruments, tipus d'arranjament, estil, estètica) que fa servir Quingles per musicar el poema de Costa. (Pots fer el mateix exercici amb les músiques de Maria del Mar Bonet basades en els poemes de Miquel Costa <<El pi de Formentor>> i <<La cançó de na Ruixa-Mantells>>).

## Activitat (llengua catalana i literatura)

Gentil i consirosa s'asseia davant d'ell,  
a un feix d'herbes sagrades collides a la lluna,  
la gran vident del poble, la verge Nuredduna.  
Sos ulls irradiaven entorn somni diví...  
Cenyia-li la testa un tany de romaní,  
i en rulls ne desbordava la negra cabellera  
flotant per ombrear-li la faç dolça i austera.  
Al cos li subjectava la vesta un cinturó  
d'argent, damunt sa roba lluint, feia a la vista  
llambreg de mitja lluna serena però trista.  
Néta del vell jerarca, ja havia tingut bres  
dins el sagrat recinte, i nina ja hagué après  
de les antigues soques tot l'art dels sacrificis,  
i d'herbes remeires, dels somnis i els auspicis.

Ella guardava els himnes, les veus i tradicions  
de poble, i en nous càntics li deia ses visions  
a on una alba nova pels cors apareixia...  
Flor de sa raça, n'era la Verge poesia!

Vet aquí la descripció del personatge Nuredduna al poema <<La deixa del geni grec>>. Comenta aquest fragment seguint les pautes d'un comentari de text. Llegeix atentament el poema i cerca les paraules que no coneguis. Contextualitza l'obra, investiga qui és l'autor i a quin corrent intel·lectual correspon. Identifica elements temàtics i prosòdics. Estableix els paral·lelismes que puguis amb el personatge tradicional de la Sibil·la de Mallorca.